

ПОНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Безверхня І.В., Перевалова Л.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Україна сьогодні переживає період формування суспільства нового типу – інформаційного суспільства. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007-2015 рр.» головним пріоритетом розвитку країни визнає побудову орієнтованого на інтереси людей відкритого для всіх інформаційного суспільства, де кожен може мати вільний доступ до інформації, створювати її, накопичувати, користуватися та обмінюватися нею. Зважаючи на ту роль, що відводиться людині, її правам та свободам у правовому і інформаційному світі, який змінюється, юридична наука повинна сформулювати нові підходи до праворозуміння, у яких точкою відліку в правовій системі координат буде не норма права або інший зовнішній щодо людини об'єкт, а сам суб'єкт права. Таке суб'єктне сприйняття права вимагає доповнення і переробки деяких теоретичних положень, перегляду існуючих правових конструкцій, зокрема визнання інформаційних правовідносин.

Інформаційними правовідносинами можуть вважатися суспільні відносини, які виникають з приводу одержання, перероблення, використання або зберігання інформації. Основними принципами інформаційних відносин є: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації й свобода обміну нею; її об'єктивність і вірогідність; повнота й точність; законність одержання, використання, поширення й зберігання.

У ст. 7 Закону України «Про інформацію» суб'єктами інформаційних відносин визнано громадян України, юридичних осіб, державу. Особа може самостійно вступати в інформаційні правовідносини лише за умови її дієздатності. Інформаційна дієздатність – це визначена інформаційним законодавством юридична можливість суб'єкта інформаційних правовідносин здійснювати свої інформаційні права і обов'язки. Таким чином, суб'єкт інформаційних правовідносин самостійно визначає, які права йому реалізовувати, в які конкретні інформаційні правовідносини вступати.

Об'єктами інформаційних відносин є документована або публічно оголошувана інформація про події і явища в галузі політики, економіки, культури, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах.